

Skördetid

För första gången på fjorton år arbetar nu en kulturutredning. RFoD ser det som sin uppgift att informera om vår genre och dess behov. Konkret gör RFoD detta idag med flera parallella processer: genom ax driver RFoD på i frågan om ansvaret för kulturpolitiken, genom rapporter ska arrangörernas ställning stärkas och med en ny handlingsplan ska folkmusik och folkdans ges större utrymme i kulturpolitiken.

– Vi har aldrig tidigare varit med lika bra i processen och haft så många partners att samspela med, skriver RFoD:s förbundssekreterare Lars Farago.

Jag blev vald till ordförande i RFoD 1994. Det var när den statliga kulturpolitiken som etablerades 1974 skulle utvärderas och omprövas. Jag hade då sedan RFoD bildats 1981 arbetat med att formulera kulturpolitiska krav för föreningen och föra fram dem till politiker och kulturtjänstemän. Vår första framgång var ett brev från Kulturrådet, där de skrev att det är kultur att dansa till folkmusik. Dans ansågs nämligen som nöje. Det kunde ges kulturbidrag till konserter, men inte om det samtidigt pågick dans. RFoD lyckades ändra på detta, jag tror, redan 1982 även om det bl a på länsbildningsförbundet i Skåne dröjde länge innan man accepterade detta. Idag är det självklart att det är kultur att dansa till folkmusik. Men det är mycket som återstår att göra innan vår genre är jämbördig med andra i kulturpolitiken.

Utredningen som kom 1996 förändrade inte så mycket av kulturpolitiken. För RFoD blev den dock positiv. Anslaget till ideella musikarrangörer höjdes. Det bidrog till att vi har fått fler arrangörer med statsbidrag och ökat stöd till arrangörerna, det underlättade skapandet av Stallet och av andra större arrangörer såsom Jeriko / Mix i Malmö och Selam. Vi har fått stöd till riksorganisationen som arrangörsförening och skapat ett kansli. Man beslöt tillsätta länskonstnärer bl a för att stödja amatörverksamhet. Tyvärr har vi inte fått särskilt stor nytta av dessa. De blev framförallt danskonsulenter som enbart till en liten del haft kunskaper om och engagerat sig för vår genre.

Första kulturutredningen på fjorton år

Precis som för fjorton år sedan arbetar nu en kulturutredning. Den är tillsatt av en borgerlig och moderatstyrd regering, vilket oroar många. Den förra utredningen bestod av politiker från alla partier. Idag är det fem företrädare för kulturlivet som har huvudansvaret. En av dessa är Rasoul Nejadmehr, tidigare styrelseledamot i RFoD och ordförande i Farhangföreningen, idag mångkulturkonsulent i Västra Götalandsregionen. Vad kan vi förvänta oss av Rasoul och de andra ledamöterna? Det är förstas svårt att veta vad de kommer att föreslå för förändringar av kulturpolitiken. Utredningen är än så länge i en fas av informationsinsamling.

RFoD:s uppgift är därför att informera om vår genre och dess behov. Ju fler som sluter upp bakom vår verklighetsbeskrivning, våra önskemål och krav, desto större tyngd får de. Mitt arbete för RFoD går ut på att å ena sidan formulera och inom föreningen förankra våra ståndpunkter, men å andra sidan i lika hög grad samla partners som delar vår verklighetsbild och ställer samma krav. Ju fler vi är desto större chans har vi att påverka utredningen. Nyligen har RFoD ställt tio frågor till Kulturutredningen om vår genre. Läs mer på sidan 24.

ax vet, vill, kan och står enigt

RFoD deltar i och är ofta drivande i fyra parallella processer för att informera och påverka kulturutredningen. RFoD tog initiativet till den process som ledde till bildandet av Amatörkulturens samrådsgrupp, ax, 1977. Det var till en början sex - sju organisationer som samarbetade för att få den förra kulturutredningen att uppmärksamma amatörculturfrågorna. Idag har ax 18 medlemmar. ax' styrelse träffade häromdagen kulturutredningen för att överlämna en ca 20 sidor lång skrift (exklusive bilagor) om amatörculturlivets förutsättningar och behov. Skriften är författad för ax av Bo Nordström, utvecklingschef vid kulturförvaltningen i Malmö. Du kan läsa den på www.amatorkultur.nu.

Situationen är idag en helt annan jämfört med för 14 år sedan. Vi vet, vi vill, vi är eniga och vi kan. ax kräver att utredningen skall peka ut vilken minister som ska ha ansvaret för amatörculturen. Idag är det oklart om amatörculturen hör hemma i ungdoms-, folkbildnings-, folkrörelse- eller kulturpolitiken. ax begär resurser till utvecklingsarbete, ax vill ha stöd till den nybildade amatörculturakademien, ax vill att ungdomars deltagande i åldersblandade kulturverksamheter skall stödjas, ax föreslår att det skall finnas amatörculturkonsulenter runt om i landet, men vill inte att dessa ska sortera under Kulturrådet, nej det bör vara amatörculturorganisationerna själva som har ansvaret för dessa, ax kräver att kultur och idrott ska jämföras – samma skatteförmåner för föreningsfunktionärer bör gälla för kulturföreningar som idag gäller för idrottsföreningar. (Rapporten till utredningen publiceras inom kort på www.amatorkultur.nu. Den kommer att diskuteras vid ax' årsmöte som hålls i Stockholm 23 april kl. 15.)

Rapporter och handlingsplan

En annan process där RFoD är pådrivande är den rapport som förbereds via rådslagsprocessen i samverkan med Rikskonserter. Här är det de professionella folkmusikerna och världsmusikerna som är i fokus. Samverkan handlar först och främst om en gemensam verklighetsbeskrivning. Men det finns också här stor enighet om behovet av omprioritering av resurser. Arrangörerna behöver stärkas för att musiken ska nå ut. Det behövs framförallt fler världsmusikarrangörer. Resurser behövs för produktion av musikföreställningar, musiker ska kunna få fasta inkomster oberoende av genretillhörighet.

En tredje process som precis startat drivs av Musikarrangörer i samverkan, MAIS. (Läs om MAIS på www.mais.se.) MAIS har engagerat Hans Hjorth för att skriva en rapport till kulturutredningen om de ideella musikarrangörernas betydelse. Hans har arbetat för Kontaktnätet, med Falun Folkmusik Festival, varit styrelseledamot i RFoD, han gör idag bl a jobb för Rikskonserter och är manager för folk- och världsmusiker som Ale Möller och Garmarna. Rapporten blir klar i april och Hans kommer till RFoD:s årsmöte i Uppsala för att presentera sitt arbete.

En fjärde process där RFoD deltar är arbetet med att skapa en handlingsplan för folkmusik och folkdans. Processen drivs av Eric Sahlström Institutet efter ett initiativ från Sveriges Spelmäns Riksförbund och med deltagande även från Folkdansringen, Folkmusikens Hus och musikhögskolornas folkmusikavdelningar.

Skäl till optimism

RFoD kommer att på egen hand driva frågor kring mångkultur och folkdans – världsdans. Vi har inte lika bra samverkansmöjligheter kring dessa frågor. Aktörerna är mer splittrade och tyvärr är det svårt att organisera samverkan.

Vad kommer dessa olika processer att betyda? Och vad blir resultatet av kulturutredningen? Kan vi nu räkna med en skördetid för folk- och världsmusiken? Och kanske ett litet steg framåt för folk- och världsdansen? Ja det finns kanske skäl att vara lite optimistisk. I varje fall har vi aldrig tidigare varit med lika bra i processen och haft så många partners att samspela med.

RFoD:s lobbyarbete är alltså extra viktigt just nu. Ju fler vi är desto starkare blir vi. Ta gärna kontakt med undertecknad om du vill veta mera om dessa processer. Kom till årsmötet för att delta i diskussionerna och påverka.

Lars Farago
förbundssekreterare

KURSER 2008-2009

www.esitobo.org

HELÅRSKURSER ht08-vt09 FOLKMUSIK / NYCKELHARPA

Med huvudlärarna Ditte Andersson, Olov Johansson och Sonia Sahlström är kursen inte bara utvecklande för ditt nyckelharpspel utan också mycket inspirerande. Kursen är för övrigt utmärkt som förberedelse inför högskolestudier. Ansök senast 19 maj. För mer info se www.esitobo.org eller ring 0295-342 90.

FOLKLIG DANS I SVERIGE

Andreas Berchtold och Ingrid Frykmo är huvudlärare på kursen som har en pedagogisk inriktning. Den är utmärkt för dig som vill fördjupa dig i folklig dans och utveckla din förmåga att förmedla dans till andra. Ansök senast 19 maj. För mer info se www.esitobo.org eller ring 0295-342 90.

DISTANSKURSER ht08-vt09

NYCKELHARPSPEL

Huvudlärare: Ditte Andersson och Sonia Sahlström

FIOLSPEL

Huvudlärare: Ditte Andersson och Sonia Sahlström

FOLKLIG DANS

Huvudlärare: Andreas Berchtold

FOLKLIG SÅNG OCH BERÄTTANDE

Huvudlärare: Agneta Stolpe

SOMMARKURSER 2008

16-18 juni UNGDOMSKURS SPEL

Fiol och nyckelharpa för dig 12-20 år

16-18 juni UNGDOMSKURS DANS

Dans för dig 12-20 år

15-19 juli NYCKELHARPSPEL

För deltagare på alla nivåer

15-19 juli LÅTSPEL PÅ KLARINETT

För dig som vill hitta rätta svänget

www.esitobo.org info@esitobo.org

Tel: 0295-342 90

ESI firar 10 år 2008

ERIC SAHLSTRÖM INSTITUTET
NATIONELLT FOLKMUSIKCENTRUM I TOBO